

SELGITUSKIRI

KÜSK STRATEEGIA 2014 – 2020

Kaasamise käigus esitatud ettepanekud ning KÜSK vastused ja selgitused KÜSK strateegia 2014 – 2020 eelnõu juurde.

Esitaja	Ettepanek	Seisukoht, selgitus
EMSL, Fookusgrupp	<p>KÜSKi strateegia võiks astuda ühte sammu riikliku kodanikuühiskonna arengukavaga (KODAR). Viimase koostamisel võetakse kodanikuühiskond ja selle areng terava luubi alla, räägitakse läbi vajadused ja võimalused valdkondlikuks arenguhüppeks ning lepitakse kokku kes ja mida peaks soovitu saavutamiseks tegema. KÜSK ja vabaihenduste tegutsemisstrateegia toetamine on üheks tööriistaks, mida kodanikuühiskonna edendamisel kasutada saab ja nii on loogiline, et ka Sihtkapitali prioriteetide ja valikute seadmine on riikliku arengukavaga seotud. Uue KODARa koostamine algab 2014.aastal, kehtima hakkab see 2015. aastast. Mõistlik oleks jätta KÜSKi strateegiale aastane üleminekuperiood, et järgmise aasta jooksul strateegiat KODARa aruteludest lähtuvalt täpsustada.</p>	<p>KÜSK: KÜSK strateegia ei pea ilmtingimata olema samaks ajaperioodiks, kui kodanikuühiskonna arengukava. Nagu ka ettepaneku tegijad esile toovad, on KÜSK üks tööriist teiste kõrval arengukava elluviimiseks. Vabaihingute tegevussuute edendamine on jätkuvalt vajalik, seega ka vastav tööriist.</p> <p>KÜSK eesmärk on määratud KÜSK põhikirjas. KÜSK peab tegutsema selle eesmärgi saavutamiseks. See eeldab ennekõike tegutsemist lähtudes sihtgrupi vastavatest vajadustest.</p> <p>Kodanikuühiskonna arengukava on oma olemuselt riiklik kodanikuühiskonda edendav tegevuskava, milles kavandatakse valdkonnas riigi poolt tehtavad tegevused ja nende rahastamine.</p> <p>Strateegia eelnõus on sätestatud, et KÜSK lähtub oma strateegia koostamisel riiklikest arengukavadest, sealhulgas kodanikuühiskonna arengukavast. Vajadusel strateegiat täiendatakse jooksvalt.</p> <p>Strateegiasse lisatud lause: „Vajadusel uute ja/või täiendatud riiklike arengukavade vastuvõtmisel korregeeritakse KÜSK strateegiat.“</p>
EMSL	<p>KÜSKi strateegia peab olema julgem ja tooma selgemalt välja järgmiste aastate prioriteetid. Näiteks võiksime rääkida läbi millised on vajadused vabaihenduste tegutsemisvõimekuses, millele KÜSK järgmise perioodi jooksul erilist tähelepanu pöörab. Või mis on see, millele peaks</p>	<p>KÜSK: Strateegia peab olema pigem paindlik, et võimaldada tegutseda vastavalt muutuvatele ning sihtgrupi vajadustele. Sihtgrupi liikmetel on aga erinevad arenguvajadused ning kõik need peavad olema ka KÜSK poolt toetatavad.</p> <p>Rahastamise korraldamine peab olema</p>

	<p>vabaihenduste tegevust ja kodanikuaktiivsust soosiva keskkonna kujundamisel keskenduma. Kindlasti on koolitus-, nõustamis-, informatsiooni- jms struktuure analüüsitud ning märgatud tühimikele saaks KÜSK toetusmeetmete või omapoolsete tugitegevustega rohkem rõhku panna. Prioriteetides kokkuleppimine aitaks hiljem nõukogul ja bürool valikuid teha ja lihtsam oleks ka KÜSKi mõju hinnata. Loomulikult ei ole võimalik kõiki arenguid ette näha, kuid teatud tulevikutrende oskame aimata. Sellistel aruteludel on võimalik küsida sihtrühmalt endalt – mis on see, mille jaoks kõige enam toetust vajatakse ning kuidas korraldada rahastamine selliselt, et toetusprogrammid oleksid efektiivsed ja mõjusad.</p>	<p>mõõdukalt konservatiivne, kuid samas toetama julgeid suundumusi, mitte aga piirama rahastamist „julgete prioriteetidega“. Prioriteetide sättimine kitsendab ühtlasi ka taotlejate ringi. Strateegia ei tohi eemalduda KÜSK põhikirjalisest eesmärgist.</p> <p>Sellest lähtudes võimaldab strateegia eelnõu KÜSK-il tegutseda just lähtudes vabaihenduste muutuvatest vajadustest võimekuste arendamisel (arenguhüppe taotlusvoor – taotleja toob ise esile oma kõige suurema arenguvajaduse), esile kerkinud headest ideedest ning enamaks osalemiseks EL ja rahvusvahelises vabaihenduste koostöös. Strateegia jätab KÜSK-ile võimaluse igal aastal reageerida väga konkreetsele vajadusele fokuseeritud taotlusvooru korraldamise kaudu. Prioriteetid pigem piiravad seda.</p>
Fookusgrupp	<p>Sisuliste prioriteetide paikapanek. Kas on mingi sisuline teema, mis võiks puudutada paljusid ühinguid sügavalt ja see siis seada fookuseks? Nt sotsiaalne innovatsioon, sotsiaalne ettevõtlus. Ehk siis panna paika periooditi</p>	<p>KÜSK: vt ka eelmist vastust. KÜSK põhikirjaliseks prioriteediks on vabaihenduste tegevusvõimekuse toetamine. Nende hulgas on KÜSK tegevuste elluviimise tasandil toonud esile teatud seni vähem tähelepanu saanud võimekused (nt sotsiaalne ettevõtlus). Samas saab KÜSK rahastamise kaudu olla algataja ja innustaja, kuid ei saa vaid ühte võimekust (=ühte sihtgrupi segmenti) seada prioriteediks.</p> <p>Sotsiaalse innovatsiooni sisu on väga ulatuslik ning realiseerub samuti vabaihingu tegevusvõimekuse kasvamisel – suudetakse seada realistlikke kõrgemaid eesmärke ja neid ellu viia. KÜSK heade ideede konkurs on oma olemuselt sotsiaalse innovatsiooni toetusmeede.</p>
Fookusgrupp, Krista Pedak, MTÜ Perede ja Laste Nõuandekeskus meeskonna nimel	<p>Kuna tegemist on strateegia ehk taktikaga, siis ei tekkinudki küsimusi, et siin peaks olema detailsemalt asjad lahti kirjutatud. Et võibki olla üldine.</p> <p>KÜSK strateegia sisu on üldiselt selge ja arusaadav.</p>	<p>KÜSK: Jah, KÜSK on järginud sellist strateegia koostamise lähenemist.</p>

Ellen Vimberg	Tutvusime Teie uue strateegiaga. See jätab hästi läbi mõeldud dokumendi mulje, eriti meeldis meile selles uuenduslikkuse ja ajakohasuse (kiire ja paindliku reaktsiooni) põhimõte.	
EMSL	Strateegiadokumendis peaks olema lahti kirjutatud millistest arengukavadest, vajaduste hindamistest ja ühiskondliku mõju taotlustest KÜSK tegevuste kavandamisel lähtub ja millised sihid nende alusel seatakse (lk. 2). Muidu jääb lubadus deklaratiivseks ega aita KÜSK-i meeskonna igapäevases töös valikuid langetada.	<p>KÜSK: otstarbekam on strateegias jääda üldisemale tasemele ning sätestama, et KÜSK töötab kooskõlas asjakohaste riiklike arengukavadega. Strateegia elluviimise perioodil võib rakendada täiendavaid arengukavasid, mis sel juhul oleksid strateegias KÜSK tegevusväljast välistatud. Vajadusel saab strateegiat täiendada või muuta.</p> <p>Vajaduste hindamise lähtedokumendiks on KUAK uuring „Kodanikualgatuse institutsionaliseerumine Eestis“ ning toetuse saanute tagasiside kõigist taotlusvoorudest (aruanded siseministeriumile). See on strateegias kirjas.</p>
EMSL	Teeme ettepaneku siduda strateegiline eesmärk 2 „Kodanikuühiskonna ja vabaaühenduste areng on toetatud sihtgrupi vajadustest lähtuva arendus- ja tugitegevustega” tugevamalt vabaaühenduste tegutsemiseks ja kasvuks ning kodanikualgatuseks soodsa keskkonna loomisega. Arendus ja tugitegevus ei ole eesmärk omaette, vaid arendus- ja tugitegevusi tehakse selleks, et soovitud mõju saavutada. Kui esimene eesmärk keskendub vabaaühenduste võimekustele (mille hulka kuuluvad ka seni teise suuna all nimetatud teadlikkus, teadmised ja oskused) ja teine kodanikualgatust soosiva keskkonna loomisele, on kaks strateegilist eesmärki küll loogiliselt seotud, kuid selgelt eristatavad. Järgmisena saaks otsustada tegevussuunad eesmärkideni jõudmiseks. Mõlema eesmärgini jõudmiseks saab korraldada projektikonkursse, viia läbi koolitusi, pakkuda	<p>KÜSK: Eesmärki 2 täiendatud ja redigeeritud ning sõnastatud järgmiselt: „Kodanikuühiskonna ja vabaaühenduste areng on toetatud sihtgrupi vajadustest lähtuva soodsa tegevuskeskkonna kujundamisele kaasaaitamisega ning arendus- ja tugitegevustega.“</p> <p>Kindlasti analüüsib KÜSK regulaarselt, milliseid tugitegevusi osutavad teised valdkonnas toimetavad organisatsioonid ja asutused. Lisaks mainitutele ka mitmete katus- huvikaitse-organisatsioonide panust (Kodukant, Puuetega Inimeste Koda, Päästeliit, Arengukoostöö Ümarlaud, Korruptsioonivaba Eesti, Vabaharidusliit jt).</p> <p>KÜSK ei dubleeri nende tegevust ja ei oma selleks ka ressursi.</p> <p>Ettepanekus esitatud tegevuste kaudu KÜSK töötabki.</p>

	<p>mentorlusprogramme, võimaldada nõustamist või teha muud sobilikku ja tarvilikku.</p> <p>Tugitegevusi planeerides on KÜSKi esmaseks ülesandeks mõelda milline on lisandväärtus, mida KÜSK andma peaks ja kuidas erineb see teiste (sh. MAKid, EMSL, jt) tugitegevusest ja teistest rahastajatest.</p>	
EMSL	<p>Nõustume, et oluline on KÜSKi areng organisatsiooni ja kompetentsikeskusena. Erinevatest kompetentsidest peaks KÜSK keskenduma eelkõige neile, mis aitavad tal kasvada eeskujuliku, innovaatilise ja tuntud rahastajana. Selleks peaks KÜSK tegelema oma vastutavuse ja läbipaistvuse, avatuse ja kaasamisega. KÜSK võiks olla uute kodanikuühiskonna arengut toetavate meetodite ja rahastamismudelite katsetajaks, levitajaks, nende eestkõnelejaks. KÜSK võiks arendada edasi oma mõju hindamist, teha koostööd teiste riikide sarnaste fondidega, koguda ja jagada häid näiteid ja praktikaid. Kindlasti on see kõik ka järgmisel aastatel plaanis, kuid strateegia võiks olulisemad arengusuunad ja valikud välja tuua.</p>	<p>KÜSK: KÜSK tegeleb järjekindlalt oma vastutavuse, läbipaistvuse, avatuse ja kaasamisega (veebileht, FB, regulaarsed KÜSK infopäevad, tagasisidelehed jmt).</p> <p>Ettepanekuna esitatud põhimõtted ja väärtused on esitatud strateegia vastavas peatükis „Väärtused ja põhimõtted“.</p> <p>Samas strateegia peatükis on esitatud ka püüdlus olla uuenduslik. Uuenduslike ideede rakendamine on võimalik kõigi kavandatud tegevusvaldkondade, ennekõike tegevusvaldkonna 2, kaudu.</p>
EMSL	<p>KÜSKi tegevuse edukust saab mõõta eelkõige muutuste kaudu, mida Sihtkapital oma tegevustega loob. Seepärast teeme ettepaneku strateegias loetletud tulemusindikaatorid üle vaadata. Vabaihenduste liikmete arv ja liikmetelt saadud tasud, töölepingulised töötajad, vabatahtlikud või teised üldised sektorit kirjeldavad näitajad ei aita Sihtkapitali tulemuslikkust hinnata. Eriti kui me ei ole kokku leppinud millist muutust neis indikaatorites tahaksime näha, kuidas need näitajad omavahel suhestuvad või kui me ei saa selgelt eristada KÜSKi rolli selliste muutuste tekkimisel. Olulisem on hinnata vabaihenduste võimekust</p>	<p>KÜSK: Kuna KÜSK kõrval mõjutavad vabaihenduste tegevusvõimekust ja nende tegutsemiseks soodsa keskkonna loomisel tegutsevad paljud asutused ja organisatsioonid samaaegselt, siis ei ole võimalik välja üksnes KÜSK abil saavutatud mõju. KÜSK saab oma mõju hindamisel lähtuda sektori üldistest arengutendentsidest ja analüütiliselt hinnata, kas tema tegevus on nende saavutamisel kaasa aidanud.</p> <p>Mõju saabki hinnata üldiste indikaatorite kaudu. Tulemusi hinnatakse konkreetsete rahastatud projektide tasandil.</p> <p>Pakutud ettepaneku osas - hinnata</p>

	<p>kutsuda kaasa ja jõuda oma algatustega rohkemate inimesteni, pakkuda ulatuslikumalt oma teenuseid, lahendada ja leevendada probleeme ühiskonnas või kogukonnas, jms.</p>	<p>võimekust – ei ole võimalik määratleda indikaatoreid.</p> <p>Mõjude hindamine väärrib järjekindlat tähelepanu ja tegelemist, mida KÜSK strateegias ka esile toob. (vt ka järgmist vastust)</p>
Fookusgrupp	<p>Mõju peab suutma hinnata konkreetsemalt.</p> <p>Mõju teema – võiks rohkem sellega tegeleda, voorude kontekstis. Nt liikmete teema – et mis tegelikult juhtunud on ja mille tulemusena. Detailsemalt peaks olema kirjas, mis see mõju tähendab ja kuidas seda siiski täpsemalt saavutatakse.</p> <p>Strateegilised eesmärgid on vähemõõdetavad. Ühiskondlikku mõju ongi raske mõõta, aga mingeid kvalitatiivseid mõõdikuid siiski peaks olema. KÜSK peab olema siin eeskujuks. Algaseme ja sihttaseme paikapanek. Aastal 2020 on raske praeguse seisuga hinnata, kas strateegia on ellu viidud ja eesmärgid saavutatud?</p>	<p>KÜSK: Nõus, kuid seni, vaatamata mitmele arutamisele arenguseminaridel ja Praxiselt tellitud tööle, ei ole suudetud fikseerida spetsiifilisi KÜSK ega ka toetatud ühingu tegevusvõimekuse mõjuindikaatoreid. (vt ka eelmine vastus.)</p> <p>KÜSK on keskendunud taotlusvoorude kaudu antud toetuste mõju põhjalikumale hindamisele: aruanded, tagasiside, järelaruanded.</p> <p>KÜSK mõju avaldub ennekõike toetatud vabauhingu mõju hindamise kaudu vastavas tegevusvõimekuse valdkonnas.</p> <p>Kõige parema üldistatud ja piisava regulaarsusega ülevaate KÜSK mõjust võimaldab saada regulaarselt teostatav KUAK uuring „Kodanikualgatuse institutsionaliseerumine Eestis“.</p> <p>Parimaks kvalitatiivseks strateegiliseks mõõdikuks on avalikkuse suhtumine vabauhendustesse ja kodanikuühiskonda. Seda regulaarset hinnangu uurimist võiksid taotleda siseministerium ja EMSL vastavate avaliku arvamuse küsitluste raames.</p>
EMSL	<p>Taotlusvoorude spetsiifilised tulemusindikaatorid tuleks määrata igal juhul, mitte vastavalt vajadusele.</p>	<p>KÜSK: sõnastust korrigeeritud, kuna senist sõnastust võis mõista kaheti.</p>
Fookusgrupp	<p>Tulemusindikaatorite osa tuleks kriitiliselt üle vaadata.</p>	<p>KÜSK: strateegias on sätestatud üldised tulemusindikaatorid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ liikmete arv; ○ liikmetelt saadud tasud (sh liikmemaksud); ○ saadud toetused (sh projekti- ja tegevustoetused); ○ saadud annetused; ○ muud tulud (sh müügitulu); ○ tööjõukulud;

		<ul style="list-style-type: none"> ○ töölepinguliste töötajate arv. ○ alaliselt tegutsevate vabatahtlike (püsivabatahtlike) arv. <p>Kõik need üldised tulemusindikaatorid võimaldavad hinnata KÜSK toetuse abil saavutatud mõju vabaühingu teatud võimekuse suurenemisel. Iga indikaator ei tarvitse olla oluline iga konkreetse toetuse saaja jaoks, kuid üldisena kõigi jaoks võimaldavad KÜSK toetuse tulemusi üldistatuna hinnata.</p> <p>Strateegiasse lisatud lause: „Erinevate üldiste tulemusindikaatorite rakendamise otsustab KÜSK lähtudes taotlusvooru olemusest.“</p>
EMSL liikmed	- Vabaühendusi tuleks kindlasti senisest enam kaasata prioriteetides kokkuleppimisele – kindlasti oleks sellel positiivne mõju KÜSK-i mõju hindamisel, kuid teiselt poolt oleks positiivne mõju ka vabaühendustele, kelle vastutus selles protsessis kasvaks.	KÜSK: KÜSK töötab kaasavalt ja strateegia kavandab seda jätkuvalt teha: infopäevad, tagasisidelehed, taotlusvoorude kokkuvõtte seminarid jt. Samuti info- ja suhtluskanalid.
EMSL liikmed	- Rahastuskonkurse planeerides tuleb mõelda erineva suuruse ja võimekusega organisatsioonide vajadustele. Näiteks ka arenguhüppeks on vaja erineva mahuga toetust.	KÜSK: Ei ole strateegia küsimus. KÜSK on alati lähenenud erinevalt erineva suuruse ja võimekusega vabaühendustele, sh ka arenguhüppe taotlusvooru raames. Taotlusvoorudes seatakse nn ülemine piir, kuid taotleja ei ole kohustatud koostama eelarvet lubatud piirini.
EMSL liikmed	- Üheks põhimõtteks võiks olla see, et KÜSK katab kõik oma nõuete täitmisega seotud kulud (nt tulemuste-mõju hindamine). Muidu võib juhtuda, et KÜSK-i nõudmised ja vabaühenduste napid ressursid kasvavad üksteisest liiga lahku.	KÜSK: Ei ole strateegia küsimus. KÜSK taotlusvoorude toetustes on ette nähtud kõigi nõuetega seotud kulude katmine, lisaks ka üld- ja arenduskulude komponent.
EMSL liikmed, Fookusgrupp	- Üks osa KÜSKi tegevusest võiks olla olemasolevate tugevate organisatsioonide toetamine tegevusrahaga, mis oleks poliitiliselt sõltumatu. - Poliitiliselt sõltumatud tegevustoetused.	KÜSK: Tegevustoetus on defineeritud rahastamise korrastamise juhendis. Tegevustoetuste poliitiline sõltumatus saavutatakse toetaja ja toetuse saaja vahelise tegevustoetusliku lepingu kaudu või suudab ühing vajaliku toetuse koguda liikmetelt (nende huvide ja vajaduste esiletoomiseks ja lahendamiseks) ja annetajatelt.

		<p>KÜSK lähtub võrdse kohtlemise põhimõttest (vt Väärtused ja põhimõtted).</p> <p>KÜSK taotlusvoorudes on ette nähtud kõigile toetuse saajatele arvestatav tegevustoetuslik komponent – 15% toetuse mahust.</p>
EMSL liikmed	- Praegu on strateegia projektist täiesti puudu töötajate arengu- ja motivatsiooniteemad meeskonna vaatenurgast. Kuidas saab KÜSK olla atraktiivne tööandja praegustele ja tulevastele töötajatele?	<p>KÜSK: strateegia eelnõus on töötajate arengu- ja motivatsiooniteema esile toodud arengueeldustena. Need eeldused realiseeruvad KÜSK halduseelarve koostamisel vajalike kulude kavandamise kaudu. KÜSK aasta finantsplaani koostamisel ja kulude põhjendamisel toetatakse ka antud ettepanekule.</p>
Fookusgrupp	KÜSK kui kodanikuühiskonna tegevuse ja arengu suunaja Eestis.	<p>KÜSK: See ei ole asjakohane strateegiline eesmärk KÜSK jaoks. On hea, kui ühiskonnas on palju kodanikuühiskonna arengu suunajaid ning KÜSK omab võimet ja oskusi neid suundi tajuda ja toetada ning omab ühena nende hulgas teatud rolli.</p>
Fookusgrupp	Praegu võib seda välja lugeda, aga ei pruugi. MAKide esindajana: KÜSK võiks MAKE ja miks mitte ka Kodukante, leadergrupe koordineerida. Visiooni ambitsioonikuse küsimus. MAKide osas põhjendus - EAS ei ole õige org vahendama seda teemat, kuna ei keskendu oma olemuses sellele. Sel juhul paraneks ka see, et KÜSKis teatakse paremini maakondade probleeme ja kogu valdkonna arendamine oleks ka seal koos.	<p>KÜSK: strateegia sisaldab võimalust KÜSK-il olla MAK-ide võrgustiku koordineerija. Selle konkreetsem avamine strateegias eeldab ministeeriumi otsust ja ressursside eraldamist.</p> <p>LEADER-gruppide koordineerimine eeldab nii sihtgruppi kui ka põllumajandusministeeriumi huvi. KÜSKil puudub selles osas seisukoht, tuleb arvestada, et see laiendaks ka KÜSK sihtgruppi.</p> <p>Kodukandi rolli KÜSK ei saa üle võtta.</p>
Fookusgrupp	Kas tõesti KÜSK on passiivne eraraha otsimisel?	<p>KÜSK: valikute küsimus. Eelnõus on lähtutud, et KÜSK ei peaks oma tegevust liigselt killustama ning oleks tõhus avalike vahendite vahendaja kodanikuühiskonna edendamiseks.</p> <p>Ühingute ja projektide rahastamise arengusuunad näitavad, et üha hoogsamalt levivad eraalgatuslikud ja uuenduslikud annetuskeskkonnad ning</p>

		<p>ühingute võime ise annetusi koguda. KÜSK rolliks võiks olla neid arenguid toetada, mitte neid ise ellu viia ja nii ühingute algatusi pärssida.</p> <p>KÜSK ei sulgu eraraha vastuvõtmiseks ja vahendamiseks, kuid ei rakenda energiat ja ressursi selle hankimiseks.</p>
Fookusgrupp	<p>Vabatahtlikkuse teema – ühingute suutlikkus VT kaasata on väga nõrk, teisalt ka vabatahtlikkus üldse ühiskonnas ei ole „hea“.</p> <p>Vabatahtlikkuse teema on seinast sein ja horisontaalne. Võiks teemana rohkem eesmärkides ka kajastada.</p>	<p>KÜSK: Vabatahtlike kaasamine, rakendamine, koordineerimine motiveerimine on üks vabauhingu võimekustest, mida KÜSK toetab taotlusvoorude ning arendus- ja tugitegevuste kaudu.</p> <p>Teemavaldkonnaga põhjalikumate tegelemist võimaldab KÜSK strateegiline paindlikkus rahastamise korraldamisel (head ideed, nõukogu operatiivsed otsustamised jmt).</p>
Fookusgrupp	<p>KÜSK võikski ambitsioonikamalt mõelda – unistada, et mis siis juhtub, kui raha hulk iga-aastaselt suureneks? Tulemas on ju ka riigikogu valimised, KODARA uuendamine jne.</p>	<p>KÜSK: Strateegia peatükis „Varad ja nende kasutamine“ on kirjas: „KÜSK varad tekivad riigieelarvelistest, Euroopa Liidu institutsioonide ja teiste välispartnerite toetustest. Samuti on KÜSK valmis koostööks juriidiliste ja eraisikutega, et vahendada nende annetusi kodanikuühiskonna edendamiseks.“</p> <p>KÜSK ressursi olulist suurendamist saavad taotleda sihtgrupi liikmed, ennekõike katusorganisatsioonid oma liikmete huvide väljendusena, sh esitades sellealaseid manifeste ja seisukohti Riigikogu valimiste eel erakondadele ja kandidaatidele ning ettepanekuid KODARA uuendamise töörühmale ja siseministeriumile.</p>

Mitmed esitatud ettepanekud käsitlesid ennekõike KÜSKi operatiivset tegevust. Neid ettepanekuid arvestab KÜSK aasta tegevuskava ja finantsplaani koostamisel ning oma töö planeerimisel ja teostamisel.